

sosialurin

frælsi

javnaður

brøðralag

Nr. 35 — Leygardagin 17. mai 1975 — 48. árgangur — Leysasøla 1,50 kr.

í dag

Nýtt pristals-grundarlag

I oddagrein blaðsins í dag verður skrivað um pristals-grundarlag og —viðgerð.

Vit hava fingið nýtt pristals-grundarlag. Vit eru fult varir við, at tað tilfar, sum liggur til grund fyri hesum nýggja grundarlagi, er rættliga ófullfíggið, og tí er nakað væl av metingum við, tá nýggja grundarlagið varð gjørt. Men hóast hetta vilja vit tó halda, at nýggja grundarlagið má vera betri enn tað gamla, sum stavar frá 1948. Vit vilja tí avgjort mæla til, at beinanvegin verður farið undir at gera eitt nýtt pristalsgrundarlag, sum kann avloysa hetta, heilt skjótt.

Síða 2

Fólkaræði

Hans Jacob Debes skrivur í panelgrein í dag, sum hann kallar Fólkaræði:

Vit mugu ikki gloyma, at sosialisman er sprottin úr teimum stóru og livsbjörtu hugsjónunum í humanismuni, sum eftir jammurdals-teoriirnar í miðöldini nú góvu menniskjuni virði. Tað er fyri menniskjunnar skuld at samfelagið skal gerast betri. Hon skal ikki vera kanónføði hjá kapitalinum, og skal heldur ikki vera til bert fyri at passa í eina ideologiska litlu-tabell hjá romantiskum kollvelting-armonnum.

Síða 2

Eigur at fáa heiðursløn

Beinanvegin Clara Mærsk, sum føroyingurin Anton Olsen fordi, var komin til Hongkong við teimum nógvum vietnamesiskum flóttarfolkunum, varð sett fram uppskot um, at hann eigur at fáa eina heiðursløn fyri bragð sitt.

Síða 5

Trý skip hava eftirlit við trolingini

Landsstýrið hevur leigað trý skip at hava vaktartænastu í sambandi við trolingina á landleiðini í summar. Tey eru Dragasund og Havsbrún úr Klaksvík og Rólant av Tvøroyri. Dagsstjórnar skal eisini hava eftirlit við trolingini.

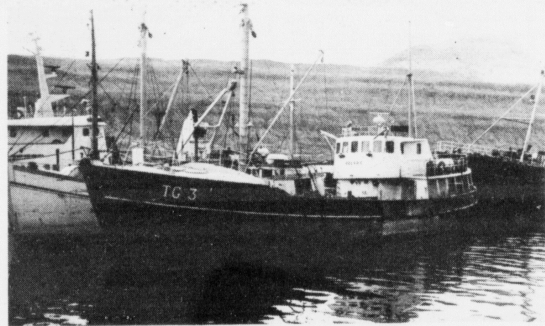
45 umsóknir

Tilsamans 45 bátar hava søkt um loyvi til at trola á landleiðini í summar. Frá miðnætt mikukvöldið kom lógin um troling á

landleiðini í gildi, og loyvt verður at trola til 15. september.

Treytirnar fyri at trola verða nærum tær somu sum í fjørsummar. Bátarnir hava t.d. ikki loyvi til at brúka meskar, sum er undir 120 mm, og tað er ikki loyvt at brúka Chafing Gear (Spell). Veidan skal avreiðast í Føroyum og má ikki vera eldri enn 4 samdøgur. Bátarnir mugu annaðhvørt brúka kassar ella hollar og nógvan is.

Annars fer vrakarastovnurin at hava eftirlit við bátunum, útgerðini og veiðuni.

Rólant verður eitt av vaktarskipunum

Føroyingar áhuga fyrir brugduveiðu í ár

Ídnaðarstovan fingið fleiri áheitanir um at kanna veiðimøguleikarnar

Ídnaðarstovan hevur fingið fleiri áheitanir um at kanna móguleikarnar fyrir brugduveiðu um hesa tíðina við Føroyar, sigur Tórmodur Dahl, ídnaðarráðgevari.

Tað er ikki brugdukjotið, sum hevur áhuga, men livurin, ið verður brúkt til kosmetikk- og medisindnaðin.

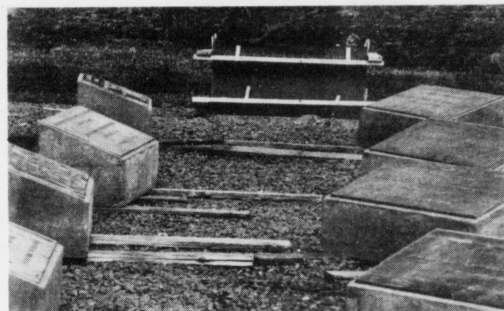
Tórmodur Dahl sigur, at fyri-

spurningarnir serliga hava snúð seg um, hvussu livurin skal goymast umborð, hvussu hon skal smeltast, hvor marknaðar-prisurin er o.s.fr.

Stórir áhugi

Jákup Lindenskov, landsstýrismaður, sigur, at áhugin millum

Arbeitt uppá minnisvarðan í eitt ár

2. hvítusunnudag verður ein minnisvarði yvir tær fyrstu átta familjurnar, sum settu búgv í Rituvík, avdúkaður. Tað er listamaðurin Fridtjof Joensen, sum hevur gjørt minnisvarðan, og hann hevur arbeitt uppá varðan í umleið eitt ár.

Síða 3

føroyingar at veiða brugdu er stórur. Tað er nakað av brugdu til við Føroyar, og seinasta ár vórðu fleiri norskir bátar her og royndu. Onkur bátur var inni í Føroyum og hevði eftir trimum døgum fingið 45 brugdur. Onkur annar segði seg at hava fingið 27.

Ídnaðarstovan hevur havt fyrispurningarnar til viðgerðar í Noreg og hevur fingið hetta svar haðani:

Det er viktig at FFA (frie fettsyrer) i brugdetranen ikke blir for høy. Man regner med at vanlig god brugdetran ikke bør komme over max. 3% FFA og at farven er lys. For å oppnå dette bør leveren «konserveres» når det er snakk om lengere turer på 1 uke eller mere.

De norske brugdefangerne bruker gjerne vanlig handelsformalin som konserveringsmiddel. Handelsformalin er formalin med en styrkegrad på 40%. Denne tynnes så igjen med 50% vann og det er denne blandingen som skal benyttes ombord i båtene. Man dusjer gjerne litt rikelig formalinblanding over den

leveren som lagres i bunnen av lasterommet og minsker noe på dusjingene etterhvert som man laster inn. Den sist fangstede leveren vil jo bli ganske fersk når den landes.

Formalin lukter jo ganske sterkt og vi forstår at man gjerne må lufte lasterommet godt. Det er vanskelig for oss å gi noen oppskrift over hvor meget man skal sprøyte/dusje over leveren. Her får man bygge på vanlig «godt folkevet» som vi sier her i Norge. Hvis De ønsker det kan vi godt gi Dem tilbud på formalin. Vi antar at prisen vil ligge på ca. N. Kr. 2.000 pr. tonn FOB Bergen eller ca. kr. 2.250 CIF Torshavn på vanlige drums, men som sagt vi kan gi Dem fast tilbud hvis ønskelig.

Udbyttet ved damping av brugdelever bør ligge på 69–74% råtran av hver liter lever. Blir det lavere enn 69% er utbyttet for dårlig. Her i Norge regner vi med dampningsutgift-er på ca. 20–22 øre pr. liter tran.

Ellisheimið á Tvøroyri í gerð — liðugt næsta ár

Ellis- og roktarheimið í Suðuroy, sum verður bygt á Tvøroyri, er í gerð og verður væntandi liðugt næsta ár, sigur Jákup Lindenskov, landsstýrismaður.

Sjúkrahúsið á Tvøroyri hevur í lotuni 19 pleygusjúklingar, og nakað sama tal av hesum sjúk-

lingum er á sjúkrahúsinum í Klaksvík.

Ellis- og roktarheimið í Klaksvík er projekterað, og tað skal byggjast í sambandi við sjúkrahúsið. Ellis- og roktarheimini, sum verða í Føroyum, verða partvist figgjað úr einum grunni, sum er skipaður til endamálið.